

Verrasztó Zoltán:

Környezeti célállapot és társadalmi döntés

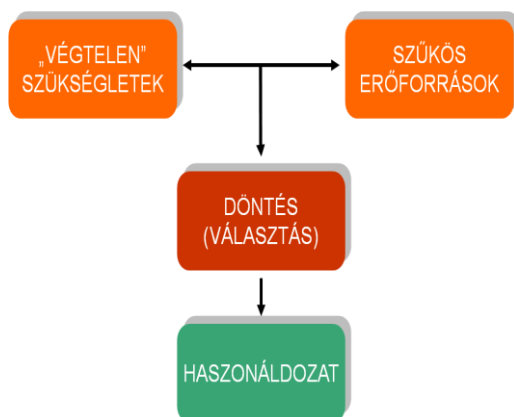
A Természettudományi Társulat Tudománytörténeti Szakosztálya által rendezett „Tér és idő a tudományágakban” c. konferencián tartott előadásnak különös aktualitást ad a kormány új területfejlesztési programja, a „Versenyképes Járások”. Az új területfejlesztési politika célja, hogy dinamikát adjon a fejlődő járásoknak. Számukra 65 milliárd forint válik megpályázhatóvá a jövő év elejétől. Az előadás jó áttekintést ad a természeti környezet állapota, a gazdasági célok, a társadalmi döntések és a területi vetületek összefüggéseiről.

Nem felejthetjük el, hogy az agglomeráció adja a városok élelmiszerét, ivóvizét és a munkerőt – cserébe pedig annak hulladékát kapja...

Az új területfejlesztési politikában fontos lenne visszatérni a táji adottságok értelmezéséhez és figyelembevételéhez, aktualizálva az immár több, mint száz esztendő monográfiáit, a „Magyarország vármegyéi és városai” „A Magyar Korona országai történetének, földrajzi, képzőművészeti, néprajzi, hadügyi és természeti viszonyainak, közművelődési és közgazdasági állapotának enciklopédiája” c. sorozat adatait – hiszen már Teleki Pál felhívta a figyelmünket arra, hogy a vármegyék helyett a táji adottságok értelmezése kellene irányt mutasson!

A demokratizálódó világban óriási csapda a „társadalmi döntés” értelmezése, alkalmazása a környezeti célállapot kijelölésében!

A közgazdaságban – mely haszonelvű világunk vezérelve – minden döntés értékvezérelt; vajon mi volna a fenntarthatóság hosszútávú céljainak a valós ára, értéke? És erről ki dönt? A szomorú valóság: a demokratikus döntés „játékszabályai” szerint valójában két farkas és egy bárány közös döntése, mi legyen a vacsora.... És akkor mi a közjó?

- Van-e egyáltalán?
- Milyen értelmezései lehetnek?
- A cél (kinek a célja?) a közjó elérése, biztosítása?
- Megismerhető-e a közjó?
- Közjó = a köz akarat?
- Ez utóbbi a többség akarat vagy az egyénéké?
- És aki másképp gondolja?

A napokban emlékeztünk meg néhai Szakál Ferenc professzor úrról, aki már hat éve, 2018. november 7-én halt meg. A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Üzemgazdaságtani Tanszékének alapítója volt. Ő fogalmazta meg napjaink gazdaságpolitikai zsákutcájának a lényegét:

"Ha az ország összes munkagépét a Balatonhoz szállítanánk és betemetnénk, még a szállítási költség is pozitívumként jelenne meg a GDP-ben – az viszont sehol, hogy szegényebbek lettünk egy Balatonnal...."

Bp, 2024 november